

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה: נשא בהעלותך ע"י יהודה זבולון הלוי קליפניק בעל פרדס יהודה

~ לפרשת נשא - חילוק הלשון אצל הנשיאים ~

ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב למטה יהודה: ביום השני הקריב נתנאל בן צווער נשיא יששכר: ביום השלישי נשיא לבגו זבולון אליאב בן חלקי: וז"ל (כט) והנה הקשה בעל האור החיים הק' מדוע לא מצינו שהזכיר הכתוב אצל יהודה את היותו נשיא, והזכיר רק את שבטו שבט יהודה ומשא"כ אצל כל הנשיאים כן מצינו שהזכיר הכתוב את היותם נשיאים, ונעתיק בזה את לשון קדשו במה שתירץ בזה וז"ל: למטה יהודה: ולא אמר נשיא ככל האמור בכל המטות? לומר כי ראוי הוא נחשון להקריב ראשון חגם שלא היה נשיא ומעלתו מצד עצמו מה שאין כן בכל שאר הנשיאים כי מעלתם היא לצד היותם נשיאי השבט לבד. והיינו מכיון שהיה לו חשיבות מחמת עצמותו, הילכך לא היו צריכים להביא את היותו נשיא, ועוד הקשה בספר אורה"ח הק' מדוע אצל יששכר מופיע מקודם השם נתנאל בן צווער ואחרי כן זה שהיה נשיא יששכר, ואילו אצל שאר הנשיאים לא מצינו כן אלא מקודם מופיע היותם נשיא לשבט, ואח"כ מוזכר שמם, ותירץ בעל האור החיים הק' וז"ל: נשיא יששכר, הקדים הזכרת שמו לזכרון הנשיאות לעשות לו גדר המעלה גם בלא חשיבות הנשיאות מה שאין כן כל שאר הנשיאים שהקדים זכרון הנשיאות לשמם ובשמו הזכיר זכרון התורה עכ"ל. והיינו דיהודה היה לו חשיבות מחמת עצמו הגם שלא היה נשיא, והילכך לא מצינו אצלו הלשון של נשיא, וכן אצל יששכר מחמת חשיבותו מופיע שמו קודם נשיאותו, משא"כ שאר הנשיאים שעיקר חשיבותם היתה על היותם נשיאים, מן הדין שיוזכר היותם נשיאים קודם שמם, ובספר אזור אליהו (להגאון ר' אליהו הארשאווסקי אב"ד דוהביטש) מצינו שהקשה גם כן קושיות אלו וזהו חידוש שאין מביא בזה שכבר קדמו בעל האורה"ח הק' בקושיות אלו, ומביא בזה מהלך אחר דהנה בגמ' מצינו (ברכות דף ל"ד ע"ב) לענין הכריעות בתפילת שמו"ע: דכהן גדול לכרוע ולזקוף בתחלת כל ברכה וברכה, אבל המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף. ומזה רואים שהמלך צריך להיות כפוף בכל זמן שעומד בתפילת שמו"ע, והטעם נראה דלפי גודל חשיבותו כן גם צריך להיות גודל הכנעתו לפני השי"ת, והילכך אצל יהודה על היותו מלך, הילכך לא מצינו הלשון של נשיא, מכיון דצריך הוא להכנעה בזכות היותו שייך למלוכה, וכן אצל יששכר על היותו גדול בתורה, הילכך כתבה תורה קודם שמו, ואח"כ ענין היותו נשיא. (ע"י המו"ל תש"פ)

~ פרפרת בענין שפרשת נשא חל דווקא לאחר שבועות ~

בענין מה שאנו מוצאים שקריאת פרשת נשא חל אחרי השבועות דווקא, מצינו בזה רמז דהנה בגמרא (מגילה ל"א:) רמזו על הא דמצינו קריאת פרשת התוכחה קודם השבועות בכל פעם, שזה מרמז לענין של "תכלה שנה וקלותיה", שכבר יהיה אך טוב לישראל, וממילא לפי"ז מוכן דאחרי שבועות אנו קוראים את ברכת כהנים בפרשת נשא, גם כן על זה הדרך, ואפשר לבאר בזה שזה גם מרמז על ענין תחל שנה וברכותיה, שיהיה שנה מלא ברכת ה', וכן מצינו רמז זה בערב ראש השנה שאנו קוראים פרשת תוכחה, בערב ראש השנה שזהו כנ"ל שמרמז על ענין תכלה שנה וקלותיה, ובימי ר"ה שהשפעתם הולכת עד שמיני עצרת וכמו

שמוכא להדיא בספר זוהר הק' (תרומה קמ"ב) דגמר החיתום מר"ה הוא ביום שמיני עצרת, והילכך ביום שמיני עצרת אנו קוראים בפרשת וזאת הברכה שזה מרמז על ענין תחל שנה וברכותיה, שזהו לסיים בטוב לישראל, ודפח"ח. (ארץ צבי הגה"צ אב"ד קאזיגלאב)

~ פרשת בהעלותך ~

~ נבואת משה רבינו היתה גבוהה מכל מדריגות הנביאים ~

וידבר מרים ואהרן במשה.. ויאמרו תרק אף במשה דבר ה' הלא גם בנו דבר וישמע ה'.. לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא.. פה אל פה אדרבך בו: (י"ב א-ח) להבין מה ראו מרים ואהרן לבוא בטענות אל משה, וכן מה היתה תשובת השי"ת אליהם, פה אל פה אדרבך בו ואז לכאורה התיישב לבם, מעיקרא מאי קסבר ליה, ולמסקנא מאי קסבר ליה, ומה מתורץ בזה שאצל משה רבינו ע"ה הוא בחינת פה אל פה אדרבך בו, והנראה בזה שחז"ל הקדושים לימדונו יסוד גדול שכל נבואה שמתנבא נביא אזי כל הנביאים שבדור יודעים שנביא זה נתנבא בדבר זה, וזאת כדי שלא יעצור הנביא הדיבור אצלו, רק יעשה שליחותו, ומכיון שיודע שאר הנביאים יודעים שנתנבא בדבר זה, יהיה מוכרח לעשות שליחותו, משום זה חשבו מרים וכן אהרן שכל מה שעשה משה בהנהגות בני ביתו לא היתה על פי ציווי השם יתברך, וההוכחה לכך, שלא שמעו הנביאים כן משמים כמו ששומעים הנביאים בכל התגלות לנביא, והילכך היה החשש וכן"ל, דאולי לא מפי השי"ת שמע זאת, על כן אמר הקב"ה: לא כן עבדי משה: דהיינו שנבואת משה רבינו ע"ה אינו כשאר כל הנביאים, דאילו אצל משה רבינו ע"ה הוא בבחינת, פה אל פה אדרבך בו, והיינו שמדריגת נבואת משה רבינו ע"ה גבוהה כל כך, שאין שאר הנביאים מתנבאים בעניניו, וזהו הטעם האמיתי לאי שמועתם את הנבואה, מכיון שרק אצלו יש בחינה שהקב"ה משמיעו, (צמח דוד - ר' שבתי שאלוניקי) ואולי אפשר להוסיף על הנ"ל דמצינו הלשון וקבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר אליו. (במדבר ז' פט) וביאר בזה רש"י הק' "וישמע את הקול" - יכול קול נמוך? ת"ל את הקול הוא הקול שנדבר עמו בסיני, וכשמגיע לפתח היה נפסק, ומזה אנו רואים שאצל משה רבינו ע"ה שהיה שומע לבדו, ולא שאר הנביאים, וכן"ל, וכן ידוע שאצל הצדיקים היה דרכם בקודש לומר דברי תורה על השולחן, וכל אחד שמע רק מה ששייך אליו או לשורש נשמתו, אשר זהו גם כן בחינה מסוימת של פה אל פה אדרבך בו, ונחמד הוא, (שמח זבולון תש"פ)

~ פינת ההלכה ~

בענין נוסח התפלה של קבלת שבת החל ביו"ט ~

הקדמה: אחרי שהיה הפסקה בפינת ההלכה מפרדס לפרשת שמות, התעוררתי לענין נוסח התפלה, לדגל המצב השורר בכל העולם מהחלה מההלכה, שזה גרם לאחינו בני ישראל להתפלל יחד כל אחד סמוך לביתו ועם שכניו הקרוב אליו, והתבוננתי וראיתי שהרבה מנהגים חלוקים איש על מתנהו ואיש על דגלו ודלוגו בענין קבלת שבת ושלא כמנהגנו מנהג קארלין סטאלין, וראינו ושמענו נוסחאות חדשים, ונסה בעזר החונן לאדם דעת להביא המקורות לנוסחאות אלו.

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד רשימות ספרים ומכתבים עתיקים נמצא אצלנו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש הגליון מוקדש לעי"נ הבחור החשוב יחזקאל רובי נ"י י' סיון תשע"ט וטוב שם טוב משמן טוב!

וכן שלא לומר בואי בשלום וצ"ע.

ורבענין לכה דודי מצינו בספר שערי תשובה (או"ח סי' ע"ר) בשם ספר שלמי חגיגה דיני תפלת ליל שבת קדש שהביא בשם ספר בית דוד (או"ח סימן רסד) הטעם למה נהגו שלא לומר פיוט לכה דודי ביו"ט שחל בשבת, דנראה כמבייש את היו"ט בזה, שאומר בכניסת שבת פני שבת נקבלה. דמשמע שם דרך את השבת מקבלים! ומבאר על זה בשערי תשובה דטעם זה אינו נכון, מכיון דשבת מיקדשא וקיימי, והילכך אנו בני ישראל צריכים לקבל את פני "השבת", משא"כ יו"ט שנעשה מקודש על ידי בני ישראל, אז אין אנו צריכים לקבל פניו, אבל מוסיף דביוה"כ שחל בשבת אין אומרים לכה דודי, יעווי"ש, ויש מקומות שאומרים כל המזמורי לכו נרננה ופיוט לכה דודי כמו בכל שבת ועיינן בספר זכרון יהודא שכן היה מנהג הגה"ק בעל אמרי א"ש. (המשך יבא) (שמה זבולון תש"פ)

וזה החלי בעז"ה, מנהגנו בקארלין סטאלין: כשחל יו"ט בשבת או אפילו שבת חול המועד אנו אומרים במנחה ידיד נפש, וביו"ט שביעי של פסח אנו אומרים מזמור ק"ז בתהילים, המתחלת הודו לה' כי טוב במנחה אפילו כשחל בחול, ובנוסף קבלת שבת ביו"ט שחל בשבת או בער"ש אין אומרים לכו נרננה ומתחילים באו ונצא לקראת פלה, מזמור לדוד, הבו לוי בני אלים, וכן בפיוט לכה דודי אין אומרים כל הקטע של מקדש מלך עיר מלכות, ומתחילים בפיוט הבאה במילים לבשי, וכך: לקראת שבת לכו ונגלכה, פי היא מקור הברכה, מראש מקדם נסוכה, סוף מעשה במחשבה תחלה. לכה דודי לקראת פלה, פני שבת נקבלה. לבשי בגדי תפארתך עמי, על יד בן ישי בית הלחמי, קרבה אל נפשי נאלה. ע"כ מנהגנו בזה, וכן מצינו עוד מנהגים בזה, [1] יש הנוהגים שגם ידיד נפש אין אומרים בתפילת מנחה, [2] וכן בפיוט לכה דודי מצינו כמה נוסחאות ביו"ט שחל בשבת, ויש שנוהגים שלא לומר ב' פסקות ראשונות,

מדרג העוברות לקראת החילולא

**** פקחותו של תבית אהרן מקארלין, תציל את חסידיו אף לאחר עשרים שנה ****

פולין בשם רענינובסקי, והוא היה באותו תקופה ליד העיירה טוראוו, וכאשר ראה שהרוסים מחריפים את המלחמה, הלך והתחבא בעיירה טוראוו, יחד עם קבוצה מרוכזי הסוסים שלו וחייליו, ויהי כאשר ראו זאת כמה רוסים הלכו להמפקדים הרוסים שם, וילשינו עליהם, מיד באו הרוסים והרגו כמה מן הנפשות שם מחיילי צבא פולין, כאשר ראו שאר החיילים הפולנים, מה שקרה לחבריהם מיד התחילו לעשות פוגרמים וצרות בעיירה טוראוו, והתחילו לשרוף הבתים, כאשר ראו בעיירה שאחד מן בתי הכנסיות הוצתו באש מיהרו כולם למקום וראו שני אנשים היוצאים מן הכיכ"ג, מיד תפסו אותם ומה מאוד נדהמו לראות שהם יהודים!!! לפרש מעשיהם הודו היהודים אשר הם הציתו את האש הגדולה, וזה משום אשר החיילים הפולנים שנשארו בעיירה טוראוו, הכריחו לעשות זאת, ומאימת מוות עשו זאת בהכרח, ואף הוסיפו לספר איה מקום מתחבאים שם, ויהי כאשר שמע זאת אנשי הכפר רצו מיד להעיר לאותו מקום ואכן תפסו את שאר החיילים הפולנים המתחבאים שם, כאשר הגיע המפקד הרוסי למקום, התחילו החיילים הפולנים להתחנף אליו ואף שלשלו לו שוחד, שיטיל את האשמה על אחינו היהודים מהעיירה הקרובה הורודוק, המפקד ברשותו אכן עשה כעצתם, וימחר לשלוח אל העיירה הורודוק חיילים שיתפסו את ראשי הקהילה דשם, הלוא הם הגבירים הנגידים ר' מרדכי ור' שלמה לייב, אשר גם היו מחסידיו הרה"ק רבי אהרן מקארלין בעל הבית אהרן זיע"א, ואכן תפסו אותם במאסר, והעיירות טוראוו, והורודוק נבוכו, ויהי כאשר שמע אותו מתנגד אשר בומונו לפני כעשרים שנה דיבר סרה אל מול פניו של רבינו בעל הבית אהרן זיע"א, ובלבו ידע גם ידע שהכל עליה והנגידים ראשי הקהילה מנוקים מכל עוון ואשמה, החליט לצאת למסע גדול ומפרך עד להעיר הגדולה פטערבורג, אל הצאר היושב שם, ומכיון שהיה מלומד גדול ושנון, ושלט גם בשפה הרוסית היטיב, ידע לכבוש את לב הצאר ולהוכיחו אשר ב' היהודים הנגידים ראשי הקהילה, מנוקים מענין זה, ואכן הצאר שלח מיד מברק להוציאם ממאסר ולשחררם לחופשי, והשמחה בעיירות חזר, וכולם הודו להש"ת, כאשר הגיע דברים אלו להרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א, אמר שאנו רואים בחוש, האיך אחרי עשרים שנה ניצת האש להתנגד לעוור להחסידים ואף מסר נפשו לזה, והכל בזכות שלפני עשרים שנה כאשר קילל ונידף לא הגיבו לו ולא עשו לו מאומה, ומי יודע מה היה לו היו אז נוקמים בו על דיבוריו ועל מעשיו, ובכך ראו בחוש חכמתו ופיקחותו וראייתו למרחוק של רבינו הרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א.

לקבלת הגליון pardesyehuda1@gmail.com

כאשר ישב הרה"ק בעל הבית אהרן מקארלין זיע"א על כס ההנהגה בעיר קארלין, היתה מצורתו פרוסה על כל הסביבה, וחסידיו היו גרים בעיירות סביבות העיר קארלין, בעיירות טוראוו, והורודוק, ועוד, כאשר בעיירה הורודוק רוב מתושבי העיירה היו חסידיו קארלין המקושרים להרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א, כמו כן היה בעיירה הורודוק קהילה של מתנגדים, ויהי היום ושוחט העיירה נפטר, ובאשר שהוא היה מן החסידים, רצו החסידים בעיירה זו להביא שוחט מטעמם שיעבוד במקום השוחט הקודם, כאשר שמעו המתנגדים כוונת החסידים מיהרו מאוד להביא שוחט מתנגד דווקא, אך מה נכונה תוחלתם שבאותו הזמן ממש בא הרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א להעיירה הורודוק, ויהי כאשר שמע הרה"ק זיע"א מצוקתם של החסידים, עמד בתוקף שצריך שוחט דווקא ששייך להחסידים, והנהגותיהם וכו', ומכיון שרוב ניכר מתושבי העיירה היו מקושרים להרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א, מיד הלכו ועשו הלכה למעשה, ופיתרו את השוחט המתנגד, ושלחו חזרה למקום מגורתו, והתחילו לדאוג לשוחט חסיד מובהק, כמובן מאליו אשר זה היה למורת רוחם של המתנגדים, אבל לא היה לאל ידם להושיע, אצל אותם המתנגדים היה גם אחד שהיה "גבר אלים", אשר תושבי העיירה היו מעדיפים שלא לשהות במחיצתו, ויהי כאשר שמע הגבר אלים הזה, שיד החסידים על העלוונה, החל דמו לרתוח את מאוד, ויקבע כנפשו לנקום בהרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א בעצמו, ה"י, ויהי כאשר ישב הרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א בטיש בעיירה הורודוק נכנס אותו גבר אלים באמצע הטיש, ויקרב את עצמו ליד הרה"ק, והתחיל בתרפות ונידופים ה"י, החסידים בשמעם זאת רצו מיד לעשות משפט כתוב, לאותו גבר אלים, אך מה נשתוממו לשמוע את הרה"ק בעל הבית אהרן זיע"א, מזהירם מאוד לבל יעזו אחד לעשות משהו לאותו גבר אלים, ויניחוהו לנפשו, נשתתקו כולם ולא ניגשו אליו כלל, לאחר שיצא, פירש הרה"ק רבי אהרן זיע"א, את פירושו של הרה"ק רבי ברוך ממעויבו זיע"א, על פסוק (תהלים מא יב) בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי תִפְצֵת בִּי כִּי לֹא יִרְעֵ אִיבֵי עָלַי, ופירש בזה הרה"ק רבי ברוך ממעויבו זיע"א אשר הפשט הפשוט הוא שכאשר אין להאדם אויבים כלל אזי זה סימן שהעבודת ה' שלו טובה היא, אבל הרה"ק רבי ברוך ממעויבו זיע"א, פירש בזה, שמתחנן להקב"ה לאלה השונאים אותו ואשר הציקו לו, שלא יקבלו עונש בגלל זה, כי אז יצא שבגללו יצא העונש, וכך פירש כאשר האויבים לא ירעו "עלי" היינו שלא יקבלו עונש עבורי - עבור מה שעשו לי, אז ארע שחפצת בי, החסידים ראו כוונת הרה"ק רבינו אהרן מקארלין זיע"א, לאחר כעשרים שנה היה קצת מלחמה בין צבא פולין לצבא רוסיה, והיה קצין

הוציא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד רשימות ספרים ומכתבים עתיקים נמצא אצלנו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש הגליון מוקדש לעי"נ בהחזר החשוב ויחונן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י' סיון תשע"ט וטוב שם טוב משמן טוב!